

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 14. september 2016

Sag 99/2016

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Henrik Karl Nielsen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten på Frederiksberg den 29. maj 2015 og af Østre Landsrets 13. afdeling den 24. november 2015.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jytte Scharling, Thomas Rørdam, Poul Dahl Jensen, Jens Peter Christensen og Lars Apostoli.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om frifindelse, subsidiært ophævelse af dommen og hjemvisning af sagen til Østre Landsret.

Anklagemyndigheden har påstået skærpe.

Supplerende personlige oplysninger

T er prøveløsladt den 13. juni 2012 efter afsoning af bl.a. Retten i Helsingørs dom af 29. marts 2011 med en prøvetid på to år. Der er ikke foretaget rettergangsskridt i den foreliggende sag inden udløbet af prøvetiden den 13. juni 2014.

Han er ved Retten i Glostrups dom af 28. juli 2015 straffet med bøde på 4.000 kr. for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Anbringender

T har navnlig anført, at landsretten – ligesom byretten – har lagt vægt på, at "tiltalte ikke har givet en sandsynlig forklaring på, hvorledes hans dna blev fundet på indersiden af det opbrudte vindue". Dette er udtryk for anvendelse af en forkert bevisbyrderegel, idet bevisbyrden herved er overført fra anklagemyndigheden til ham. Landsretten har således i realiteten pålagt ham at forklare og bevise sin uskyld og dømt ham, fordi han ikke var i stand til dette.

Efter dansk ret påhviler bevisbyrden i straffesager anklagemyndigheden, og denne ordning følger også af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 2. Dommen er derfor i strid med såvel dansk ret som menneskerettighedskonventionen, jf. herved Menneskerettighedsdomstolens dom af 20. juni 2001 i sagen Telfner mod Østrig (nr. 33501/96).

Da domfældelsen netop beror på anvendelsen af en forkert bevisbyrderegel, må den rette konsekvens af en korrektion være frifindelse, subsidiært ophævelse af dommen og hjemvisning af sagen til fornyet bevisbedømmelse ved landsretten.

Der er ikke grundlag for skærpelse af straffen.

Anklagemyndigheden har navnlig anført, at dommen ikke er udtryk for, at landsretten har anvendt bevisregler forkert. I overensstemmelse med dansk ret og med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 2, har landsretten lagt til grund, at bevisbyrden påhviler anklagemyndigheden. Ligesom byretten har landsretten fundet, at anklagemyndigheden i det konkrete tilfælde har løftet denne bevisbyrde. Landsrettens bevisvurdering er resultatet af en fri bevisbedømmelse, jf. retsplejelovens § 880, og landsretten har inddraget alle de relevante bevismomenter. Landsrettens konklusion på baggrund af en afvejning af bevisernes vægt kan ikke efterprøves af Højesteret, jf. retsplejelovens § 933, stk. 2, jf. § 912, stk. 1, nr. 4, modsætningsvis.

I en situation som den foreliggende, hvor anklagemyndigheden har fremlagt stærke beviser for tiltaltes skyld, herunder navnlig dna-spor fra tiltalte på indersiden af det opbrudte vindue,

er det i overensstemmelse med både danske bevisregler og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at landsretten bl.a. har lagt vægt på, at T ikke har givet en god forklaring på, at der er afsat dna-spor fra ham på gerningsstedet. Dette følger såvel af Menneskerettighedsdomstolens dom af 8. februar 1996 i sagen John Murray mod Storbritannien (nr. 18731/91) som af dommen af 20. juni 2001 i sagen Telfner mod Østrig (nr. 33501/96).

Ved strafudmålingen er der ikke i fornødent omfang lagt vægt på, at forholdet er begået mindre end 3 år efter dommen af 29. marts 2011, hvor T blev idømt 10 måneders fængsel for en lang række indbrudstyverier, og at forholdet er begået i prøvetiden efter løsladelsen fra denne dom. Derfor bør straffen skærpes, således at han straffes med fængsel i ikke under 60 dage.

Højesterets begrundelse og resultat

Højesteret kan ikke efterprøve den konkret foretagne bevisbedømmelse vedrørende skyldspørgsmålet, jf. retsplejelovens § 933, stk. 2, sammenholdt med § 912, stk. 1, nr. 4, modsætningsvis. Højesteret kan imidlertid tage stilling til, om landsretten har anvendt bevisbyrde-regler forkert.

Den foreliggende sag rejste for byret og landsret spørgsmålet, om det i overensstemmelse med de beviskrav, der gælder i straffesager, kunne lægges til grund, at det biologiske spor, som blev fundet på gerningsstedet, indeholdt dna fra T. Hvis det var tilfældet, skulle der i sagen dernæst tages stilling til, om der kunne være en plausibel (ikke belastende) forklaring på, at Ts dna blev fundet på gerningsstedet.

Byretten og landsretten har ved bevisbedømmelsen lagt vægt på den foreliggende dna-erklæring sammenholdt med, at T bor og færdes i området omkring gerningsstedet, og at han tidligere er straffet for indbrudstyverier. Byretten og landsretten har på baggrund heraf endvidere taget hensyn til, at T ikke har givet en sandsynlig forklaring på, hvordan hans dna er kommet på indersiden af det opbrudte vindue. Højesteret finder, at dette ikke er udtryk for, at bevisbyrden for Ts skyld er blevet overført fra anklagemyndigheden til ham. Der er alene tale om en konstatering af, at der ikke foreligger en plausibel forklaring på, at det biologiske spor kan være afsat på anden måde end i forbindelse med indbrudstyveriet.

Højesteret finder herefter, at byretten og landsretten ikke har anvendt bevisbyrderegler forkert, og tager derfor ikke Ts påstand om frifindelse eller om ophævelse og hjemvisning til følge.

Under hensyn til at T ved Retten i Helsingørs dom af 29. marts 2011 er straffet med fængsel i 10 måneder for indbrudstyverier, jf. straffelovens § 286, stk. 1, jf. § 276, finder Højesteret, at tillægsstraffen bør forhøjes til fængsel i 60 dage, jf. straffelovens § 285, jf. § 276, jf. § 89.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at straffen fastsættes til fængsel i 60 dage.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.

DOM

Afsagt den 24. november 2015 af Østre Landsrets 13. afdeling
(landsdommerne John Mosegaard, Henrik Gam og Jeanett Bukhave (kst.) med domsmænd).

13. afd. nr. S-1560-15:

Anklagemyndigheden

mod

T

cpr.nr. ...

(advokat Henrik Karl Nielsen, besk.)

Frederiksberg Rets dom af 29. maj 2015 (905/2015) er anket af T med påstand om frifindelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpeelse.

Anklagemyndigheden har endvidere på vegne af Topdanmark Forsikring A/S påstået stadfæstelse af afgørelsen om erstatning.

Tiltalte har bestridt erstatningspligten.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af tiltalte og vidnet A, der begge har forklaret i det væsentlige som i byretten.

Der er endvidere afgivet forklaring af vidnet politibetjent B.

Tiltalte har supplerende forklaret blandt andet, at han var 2-5 gange om ugen hos sine forældre for at gå tur med hundene. Han ved ikke præcist, hvor ... ligger. Det er ikke hans DNA, der er fundet på den pågældende adresse. Han husker ikke meget fra februar 2014.

A har supplerende forklaret blandt andet, at hans hus ligger ud til Man kan ubemærket komme til huset. Bestikket, som blev stjålet, lå i en skænk i køkkenet. Han kan ikke svare på,

om der havde været en eller flere gerningsmænd om tyveriet. Pletten sad lidt under midten på vinduet.

Vidnet politibetjent B har forklaret blandt andet, at han og en kollega blev tilkaldt til adressen ... i Vanløse til, hvad han vil betegne som et klassisk indbrud. De mødte beboeren, der foreviste et åbentstående vindue. Der var tegn på anvendelse af et koben. Man kunne se, at nogen havde været i kontakt med vinduet, idet noget – måske et hoved eller en skulder – var stødt mod vinduet på indersiden. De tog en DNA-prøve af pletten. Alle skuffer og skabe stod åbne. Beboeren havde ikke overblik over, hvor meget der var stjålet.

Personlige oplysninger

Tiltalte har om sine personlige forhold supplerende forklaret blandt andet, at han nu bor i Rødovre. Han ernærer sig i dag som nedriver. Området, han luftede hundene i, er normalt at lufte hunde i.

Landsrettens begrundelse og resultat

Også efter bevisførelsen for landsretten findes tiltalte af de grunde, der er anført i dommen, skyldig efter anklageskriftet, dog således at der – i overensstemmelse med den af forsikrings-selskabet foretagne værdiansættelse – er stjålet værdier for ikke under 5.000 kr.

Tillægsstraffen findes passende.

Efter de juridiske dommeres bestemmelse stadfæstes dommens afgørelse om erstatning.

Med den nævnte ændring vedrørende værdiansættelsen af det stjalne stadfæster landsretten derfor dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod T stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 29. maj 2015

Rettens nr. 905/2015

Politiets nr. BE 0109-75211-00300-14

Anklagemyndigheden

mod

T

cpr.nr. ...

Sagens baggrund og parternes påstande.

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Anklageskrift er modtaget den 30. januar 2015.

T er tiltalt for

tyveri efter straffelovens § 276, jf. § 89

ved den 20. februar 2014 i tidsrummet fra kl. 10.30 til kl. 23.00 i en villa beliggende på adressen ... i Vanløse, at have været brudt ind og have stjålet servicebestik til en samlet værdi af 10.000 kr.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om fængselsstraf.

Tiltalte har nægtet sig skyldig og nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært om rettens mildeste dom.

Topdanmark Forsikring A/S har påstået, at tiltalte skal betale 8.750,00 kr. i erstatning. Beløbet er opgjort således:

Stjålet bestik	5.000,00 kr.
Skadesudbedring	3.750,00 kr.
I alt	8.750,00 <u>kr.</u>

Tiltalte har bestridt erstatningspligten.

Forklaringer.

Der er under hovedforhandlingen i sagen afgivet forklaring af tiltalte og af vidnet A. Forklaringerne gengives ikke, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 5, jf. § 712, stk. 1.

Oplysningerne i sagen.

Der er under sagen dokumenteret rapport vedrørende gerningsstedsundersøgelsen og foto af gerningsstedet.

Der er endvidere dokumenteret erklæring af 9. april 2014 fra Retsgenetisk Afdeling, hvoraf blandt andet fremgår, at dna-profilen for materiale aftørret på indersiden af det opbrudte vindue indeholdt dna fra mere end én person, hvoraf mindst en person er af hankøn.

Dna-profilen taler for, at en del af det undersøgte dna stammer fra T.

Dna-profilen for materialet blev beregnet til at være mere end 1.000.000 gange mere sandsynlig, hvis en del af det undersøgte materiale stammer fra T, end hvis ikke en del af det undersøgte dna stammer fra T. Beregninger er baseret på hyppigheder af dna-faktorer i den danske befolkning og forudsætter, at ingen af de påviste dna faktorer stammer fra nære slægtninge til T.

Personlige oplysninger.

Tiltalte har om sine personlige forhold forklaret, at han er tilmeldt folkeregisteret på sin forældres adresse i Vanløse. Han overnatter hos sin kæreste i Husum. Han passer sine 2 hunde. Han har ingen børn. Han har for mindre en måned siden startet selvstændig virksomhed som gulvsliber sammen med en kammerat. Direkte adspurgt vil han ikke udføre samfundstjeneste, hvis der bliver afsagt fældende dom i sagen.

Tiltalte er tidligere af betydning for denne sag straffet

- ved Helsingør rets dom af 29. marts 2011 med fængsel i 10 måneder for overtrædelse af straffelovens § 286, stk. 1, jf. § 276, jf. til dels § 21. Konfiskation af 2.500 kr. og diverse effekter i medfør af straffelovens § 75, stk. 1 og stk. 2.
- ved Frederiksberg rets udeblivelsesdom af 24. juni 2014 med 6 dagbøder á 300 kr. for overtrædelse af straffelovens § 121.

Rettens begrundelse og afgørelse.

Ved den af A afgivne forklaring lægger retten til grund, at det kræver nøgle til hoveddøren for at låse sig ud af huset indefra.

Efter udfaldet af gerningstedsundersøgelsen lægger retten til grund, at der på indersiden af det opbrudte vindue blev sikret spor af et afsat aftryk, og at dna-profilen for det aftørrede materiale ved ind- og udstigningsstedet er beregnet til at være mere end 1.000.000 gange mere sandsynlig, hvis en del af det undersøgte materiale stammer fra T, end hvis ikke en del af det undersøgte dna stammer fra T.

Tiltalte har forklaret, at han færdes i området ved ..., at han er tilmeldt folkeregisteret på sine forældres adresse i Vanløse. Han overnatter hos sin kæreste i Husum.

Herefter og da tiltalte ikke har givet en sandsynlig forklaring på, hvorledes hans dna blev fundet på indersiden af det opbrudte vindue og henset til, at tiltalte senest er straffet for indbrudstyveri den 29. marts 2011, finder domsmandsretten det ubetænkeligt at anse tiltalte for skyldig i overensstemmelse med tiltalen.

Straffen fastsættes som en tillægsstraf til fængsel i 30 dage, jf. straffelovens § 276, jf. § 285, jf. § 89.

Efter sagens udfald findes tiltalte efter retsformandens bestemmelse erstatningsansvarlig for de stjalne værdier og for omkostningerne til skadesudbedring. Retsformandens har ikke fundet grundlag for at tilsidesætte det opgjorte tab, herunder omkostninger til skadesudbedring.

Thi kendes for ret:

Tiltalte T skal straffes med tillægsstraf på fængsel i 30 dage.

Tiltalte skal inden 14 dage til Topdanmark Forsikring A/S, Borupvang 4, 2750 Ballerup betale 8.750 kr.(skadenummer 168 023 133 ON SO GLM).

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.